

Напря́м 1.
Осві́тнє середови́ще
закла́ду осві́ти

Дрогоби́цький лі́цей ДМР

Вимога 1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

Критерій 1.1.1.

Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці

Безпечне освітнє середовище -

сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин (**пункт 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту»**).

1. Територія приміщення та закладу

- територія огорожена, **хоча є доступ для стороннього автотранспорту**
- на території закладу немає «схованок», де учні можуть залишитися без нагляду дорослих
- облаштування спортивних майданчиків для учнів школи є не зовсім безпечним (**деякі тренажери несправні, пошкоджене покриття**)
- озеленення території є достатнім, немає нависання сухого гілля, відсутні колючі дерева, кущі, гриби та рослини з отруйними властивостями

- приміщення початкової школи (навчальні кабінети, допоміжні приміщення, туалетні кімнати) **НЕ відокремлені (прохідні) від приміщень для учнів старших класів**
- облаштування приміщень закладу не створює загрози травмування учнів та працівників (підлога не слизька, меблі у навчальних кабінетах встановлені належним чином, коридори, сходові клітки та рекреації не загромаджені)
- **Окремих, спеціально облаштованих ігрових майданчиків для початкової школи немає**

2. Режим прибирання

- забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, коридорів та навчальних приміщень, спортивної зали
- дотримується режим провітрювання приміщень

3. Туалетні кімнати

- облаштовані відповідно до санітарних умов (відокремлені кабінки з дверима) та **частково** забезпечені всім необхідним: вода, **мило, папір, рушники**

4. Приміщення для харчування та приміщення для приготування їжі

- санітарно-гігієнічний стан: **немає води для миття рук, для пиття**
- забезпечене меблями, **АЛЕ** не для різних ростових груп
- **недостатньо** забезпечене посудом
- працівники дотримуються режиму зберігання продуктів та готових страв
- асортимент буфету: **в основному солодощі**

5. Санітарно-гігієнічні вимоги

- повітряно-тепловий режим у приміщенні школи (**забезпечений**)
- рівень освітлення (**достатній**)
- **часткове** забезпечення питного режиму (**відсутні фонтанчики з питною водою**, але в окремих класах є кулери, кип'ячена вода)

У закладі постійно проводиться **робота з учнями щодо дотримання гігієнічних вимог** (бесіди з учнями, актуалізація питань гігієни на навчальних заняттях з біології, основ здоров'я тощо)

!!! За умов карантинних обмежень освітнього процесу обов'язково

- організовуються місця для обробки рук антисептичними засобами на всіх входах до закладу
- встановлюються контейнери з кришками та поліетиленовими пакетами для збору використаних засобів індивідуального захисту, паперових серветок з подальшою утилізацією
- проводиться очищення і дезінфекція поверхонь після закінчення навчальних занять та в кінці робочого дня
- розміщуються інформаційні плакати/банери про необхідність дотримання респіраторної гігієни та етикету кашлю

Для комфортного перебування у закладі важливим є **дизайн середовища**, якість якого має безпосередній вплив на мотивацію до навчання.

Гнучкість дизайну **НЕ забезпечується** через мобільні робочі місця для індивідуальної, групової та колективної роботи (**не лише столи та стільці, але й пуфи, килимки для сидіння тощо**), та **НЕ створює** можливості для швидкої зміни конфігурації освітнього середовища, форм роботи під час навчального заняття

Частково забезпечується

- поділ навчального кабінету початкової школи на осередки для різних видів роботи та відпочинку учнів (осередки навчання, читання, зберігання наочності та навчальних матеріалів, експозиції, робоче місце вчителя).
- ергономічні меблі (меблі різних ростових груп, наявність підставок для приладдя на стільниці, заокруглені кути стільниць, спинок та сидінь)
- відсутність надлишкового нагромадження

- перевага надається легким полицям замість нагромадження масивних меблів
- незагромаджені вікна (відсутні високі вазони, нагромадження речей, книг, масивні штори тощо)
- дотримання балансу в візуальній стимуляції (розумне використання кольорів, картинок (передусім типографічної продукції), наочності)
- уникнення зайвого візуального шуму, використання поверхні стін

- **відсутні** місця для відпочинку дітей під час перерв (місця для сидіння, настільних ігор, зони для рухової активності молодших школярів тощо)
- **частково облаштовані** місця для роботи та відпочинку педагогів (можуть бути і в навчальних кабінетах, і в учительській кімнаті)

Анкета для батьків (95 учасників)

23 - 7 кл.

22 - 4 кл.

20 - 1 кл.

17 - 5 кл.

6 - 8 кл.

4 - 3 кл.

2 - 9 кл.

Анкета для батьків:

8. Ви задоволені в цілому організацією освітнього процесу в школі?

47 батьків - так, задоволений/задоволена

38 батьків - переважно задоволений/задоволена

5 батьків - переважно не задоволений/задоволена

2 батьків - не задоволений/задоволена

1 з батьків – дуже хочеться, щоб всі працівники гімназії з повагою ставились до дітей, а не тільки вимагали її до себе. Бо мені постійно доводиться виправдовувати їхню поведінку перед дітьми

1 з батьків – 50/50

10. Як Ви оціните освітнє середовище за 4-бальною шкалою (1 – дуже погано ... 4 – дуже добре)

- Оцінка батьків, що переважає – «3» бали

!!! **17 батьків 4 кл.** оцінили чистоту та облаштування навчальних кабінетів на «4» (це найвищий бал)

- **15 батьків 3 кл.** – на «3»
- **Оцінки учнів** – «3» – «2» – «4» (у порядку спадання)...

Анкета для батьків:

20. Якого запитання або запитань не вистачає у цій анкеті? Поставте, будь ласка, собі це запитання і надайте на нього відповідь

- Як вважаєте, класні шкільні та загальношкільні батьківські збори потрібні? Як часто? **Так, потрібні! Класні та загальношкільні - один раз на три місяці.**
- Чи потрібно ділити клас на підгрупи ? – **Так.**
- Питання щодо якісного навчання рідної мови, інформатики та математики і ведення факультативів з цих дисциплін.
- Чи достатня мотивація учнів та вчителів у навчальному процесі? **На жаль, ні!!!**
- Фінансування школи з боку батьків? - **По мірі можливості.**
- У школі **нема другої іноземної мови.**
- Чи отримує Ваша дитина достатній рівень знань з іноземної мови ? **Не отримує, вивчення англ.мови на уроці на низькому рівні.**
- **Все добре**

Анкета для учнів (26 відповідей)

1. Вам подобається у навчальному закладі?

65,4% - подобається

23,1% - дуже подобається

11,5% - не дуже подобається

2. У навчальному закладі комфортно? Чому?

50% - в цілому комфортно

42,3% - комфортно

7,7% - не дуже комфортно

Анкета для педагогічних працівників (24 відповіді)

1. У яких класах Ви викладаєте? (Можна обрати кілька варіантів відповідей).

У 1-4 класах – 12 (50%)

У 5-9 класах – 18 (75%)

15. Ви задоволені освітнім середовищем та умовами праці у закладі?

50 % - цілком задоволений/задоволена

45,8 % - переважно задоволений/задоволена

4,2 % - переважно не задоволений/не задоволена

Критерій 1.1.2.

Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми

Необхідною умовою для забезпечення якісного освітнього процесу є наявність у закладі необхідних приміщень та засобів навчання

Функціональні групи приміщень у закладі:

- навчальні кабінети (лабораторії) з лаборантськими, майстерні (недостатньо обладнані або взагалі відсутні)
- фізкультурно-спортивні (тренажери в аварійному стані, нерівне покриття майданчиків, баскетбольні щити потребують ремонту)
- актова зала (проводяться ремонтні роботи)
- бібліотека (немає сучасної літератури, яка внесена до програми, більшості підручників НУШ для 5-7 класів)
- приміщення для харчування
- адміністративні
- спеціалізовані (відсутні: медіатека, ресурсна кімната, окремі кабінети психолога, соціального педагога, логопеда, методичні кабінети)
- допоміжні та підсобні (вестибюль, рекреації, санвузли)

Важливо для безпеки учнів: групування навчальних приміщень за віковими ознаками (**навчальні секції для 1-х, 2-х класів мають бути непрохідними**)

- Кількість учнів закладу **відповідає** проектній потужності будівлі.
- Обладнання навчальних кабінетів (лабораторій) майстерень **не повністю забезпечують** реалізацію освітньої програми закладу.
- Для виконання освітньої програми закладу **недостатньо навчального обладнання.**

Анкета для учнів (26 учасників 4,5, 7 класів)

6. Чи використовується під час навчання та позаурочних заходів:

- лабораторне обладнання – **іноді**
- мультимедійне обладнання – **часто**
- комп'ютерна техніка – **часто, постійно**
- інтернет – **постійно**
- візуалізація корисної інформації (карти, графіки, формули...) – **іноді, часто**
- наочність – **часто**
- спортивна зала - **постійно**

22. Чи Ви відвідуєте шкільну бібліотеку? (Можна обрати кілька варіантів відповідей.)

- **57, 7 % (15 уч.)** – не користуюсь шкільною бібліотекою
- **23,1 % (6 уч.)** - відвідую тільки для отримання необхідної літератури та підручників
- **11, 5 % (3 уч.)** – для самопідготовки, консультацій, проєктної роботи
- **11, 5 % (3 уч.)** – відвідую під час зустрічей з письменниками, виставок...

Висновки

- учасникам освітнього процесу комфортно перебувати у закладі освіти
- учням та вчителям подобається, як організований простір закладу, **проте варто було б облаштувати індивідуальні робочі місця педагогів, безперебійний доступ до Інтернету, технічних засобів;**
- **оновити лабораторії**
- **облаштувати лінгафонний кабінет, медіатеку**
- **поповнити бібліотеку необхідною літературою**

Висновки (продовження)

- Вчителі використовують можливості просторової організації в процесі навчання, **хоча умови, обладнання навчальних кабінетів не повністю дозволяють гнучко використовувати простір під час освітнього процесу**
- Учням здебільшого подобається облаштування території, **хоча їхня думка при облаштуванні освітнього простору рідко враховується.**
- Місця для рухливих ігор – коридори та спортзал; а **для спокійного відпочинку місць, на жаль, немає.**

Критерій 1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх

Однією з умов безпечного освітнього середовища є знання та дотримання учнями й працівниками закладу вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.

Основні складові належного рівня пожежної безпеки:

- забезпечення закладу первинними засобами пожежогасіння;
- **обладнання приміщень засобами автоматичної пожежної сигналізації (немає);**
- наявність і належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується;
- справність ізоляції електричної проводки;
- обізнаність учнів та персоналу закладу із правилами пожежної безпеки.

Анкета для учнів:

5. Чи інформують вас учителі, адміністрація щодо правил техніки безпеки під час занять та канікул, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій?

69, 2 % - так, регулярно, із залученням спеціальних служб

30,8 % - так, регулярно вчителі інформують під час проведення навчальних занять

7. Чи почуваетесь у безпеці, перебуваючи в навчальному закладі?

- 61,5 % - так, мені безпечно
- 34,6 % - здебільшого так
- 3,9% – здебільшого ні

Критерій 1.1.4. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку з учнями та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їхнього стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях

Питання, які мають бути предметом постійної уваги керівника закладу та працівників:

- безпечність території та обладнання ігрових і спортивних майданчиків (неушкодженість покриття спортивних та ігрових майданчиків, відсутність ям, справність обладнання, відсутність отруйних, колючих рослин);
- безпечність приміщень закладу (незахаращеність коридорів та рекреацій, маркування на сходах і перилах);
- справність інвентарю та меблів;
- дотримання вчителями та іншими працівниками закладу правил і вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності під час навчальних занять;
- **знання та вміння педагогічних працівників надавати першу (домедичну) допомогу;** постійна профілактична робота з учнями

Анкета для педагогічних працівників:

20. У закладі освіти розроблені правила поведінки та учасники освітнього процесу дотримуються їх ?

58,3 % - правила поведінки у закладі розроблені, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх

4,7 % - правила поведінки у закладі розроблені, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними, але не завжди дотримуються їх

Анкета для педагогічних працівників:

26.У закладі освіти проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги?

87,5 % - так, регулярно проводяться навчання та інструктажі

8,3 % - проводяться виключно інструктажі

4,2 % - все зводиться до підпису в журналах

Анкета педагогічних працівників:

27. У закладі освіти розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу? Ви дотримуетесь його?

100 % - алгоритм дій розроблений, усі педагогічні працівники дотримуються його

Висновки

- У закладі **проводяться** навчання/інструктажі педагогів з питань надання домедичної допомоги, реагування на випадки травмування або погіршення самопочуття дітей під час освітнього процесу (частково через онлайн-курси);
- **Ведеться** вся необхідна документація щодо реагування на нещасні випадки, травмування учасників освітнього процесу відповідно до вимог законодавства.

Критерій 1.1.5. У закладі освіти створюються умови для здорового харчування учнів і працівників

Якісне і здорове харчування дітей — одна з умов здоров'я, розвитку та успішного навчання дітей. Школа, в якій дитина проводить більшу частину свого часу, має дбати про забезпечення умов для якісного і здорового харчування, а також формувати в учнів стійкі навички здорового харчування.

Основні вимоги до організації харчування у школі:

- щоденне харчування повинно бути різноманітним і включати харчові продукти, які відносяться до різних груп;
- обмеження споживання цукру та солі;
- повинно бути організовано щонайменше одноразове гаряче харчування, але разовість харчування встановлюється закладом освіти залежно від віку учнів, типу закладу освіти та особливостей організації освітнього процесу);
- калорійність харчування має визначатися залежно від прийому їжі (сніданок, обід, вечеря) та віку дітей;
- кулінарні страви та вироби реалізуються в день приготування з дотриманням вимог до умов зберігання та термінів реалізації.

У їдальні навчального закладу харчується:

- **70** учнів із ВПО
- **52** учні – діти УБД
- **6** дітей, батьки яких загинули на війні
- харчування дітей із малозабезпечених сімей – за наявності довідок
- **5** – діти з ООП

Кроки, необхідні для створення умов здорового харчування:

- **організувати зручний режим харчування для всіх учнів школи, враховуючи кількість учнів, пропускну можливість їдальні та інші умови закладу;**
- **регулярно проводити моніторинг стану справ у їдальні, запрошувати батьків до контролю за харчуванням у школі;**
- **проводити регулярний моніторинг асортименту шкільних буфетів;**
- **цікавитись думкою дітей, батьків, працівників закладу щодо покращення умов харчування, змін у меню;**
- **звертатись до теми здорового харчування під час навчальних занять, позакласної роботи, у спілкуванні з батьками**

Анкета для батьків:

11. Ваша дитина харчується у закладі освіти?

- 31 учасник - іноді
- 28 - так, завжди
- 26 - ні, ніколи
- 9 - переважно так

12. Якщо Ваша дитина харчується у школі, то наскільки Ви задоволені харчуванням?

- 50 учасників – переважно задоволений/задоволена
- 24 - повністю задоволений/задоволена
- 11 - повністю незадоволений/незадоволена
- 9 - переважно незадоволений/незадоволена

13. Якщо Ви НЕ задоволені організацією харчування у школі, то вкажіть, що саме є причиною.

Відповіді батьків:

- Немає права вибору
- Малі порції, **вартість харчування**
- Холодна, несмачна їжа
- Не подобається меню, **ціни**
- Страви не смачні
- **Нема пільги** багатодітним сім'ям
- Не можна свинину, а дітям кажуть, що це курка. Виникають труднощі з харчуванням (рос.)
- Фрукти повинні видаватися цілими, а не половинками
- Скарги на погане самопочуття після обіду
- Моя дитина не всі страви їсть
- **Задоволена, їжа дуже смачна і все свіже**

Анкета для учнів:

4. Чи є харчування, яке пропонує шкільна їдальня, смачним та корисним?

- 42,3 % - так, їжа в їдальні завжди смачна та корисна
- 30,8 % - не знаю, бо не харчуюсь у шкільній їдальні
- 26,9 % - як правило, їжа в їдальні завжди смачна та корисна

Анкета для педагогічних працівників:

19. Вас задовільняють умови організації харчування у закладі?

- 62, 5 % - так
- 25 % - я не харчуюся у закладі
- 12,5 % - переважно так

Висновки

- У їдальні харчується приблизно 60 % від загальної кількості учнів
- Учням здебільшого подобається їжа, що пропонується у шкільній їдальні. **Хотіли б розширити асортимент.**
- Педагоги в їдальні харчуються рідко.
- Ті, що харчуються, здебільшого задоволені умовами організації харчування у закладі.
- Учням більше до вподоби перекус у буфеті, ніж гаряче харчування у шкільній їдальні.
- Більшість батьків задоволені харчуванням дітей у їдальні закладу.

Критерій 1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті

Використання Інтернет-ресурсів — один з інструментів для навчання та викладання, однак він може створювати серйозні ризики для користувачів, якщо не дбати про безпечний доступ до мережі та не дотримуватись правил користування нею.

Анкета для учнів

15. Чи проінформовані ви в навчальному закладі про безпечність користування Інтернетом?

- **73,1 %** - так, проводяться інформаційні заходи
- **26,9 %** - так, проводяться лише під час уроків інформатики

Аби уникнути таких ризиків, заклад має сформувати власну політику щодо **безпечного користування мережею Інтернет**, яка передбачає:

- наявність контент- фільтрів, антивірусних програм та їх вчасне оновлення
- користування інтернет-ресурсами під час навчальних занять під наглядом педагогів
- моніторинг шкільних ресурсів (вебсайт, сторінки у соціальних мережах) на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації
- забезпечення і педагогів, і учнів навчанням щодо безпечного користування мережею Інтернет
- інформаційно-цифрова компетентність має стати наскрізною в усіх навчальних предметах та курсах освітньої програми закладу
- збереження персональних даних учасників освітнього процесу

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (частина 2 статті 32 Конституції України). **Отже, за загальним правилом, перед зйомкою та розміщенням фото- чи відеоматеріалів закладом освіти, наприклад, на своєму вебсайті, слід отримати дозвіл на це від батьків чи інших законних представників дитини (бажано у письмовій формі).**

Проте такий дозвіл не потрібен у разі:

- **проведення заходів публічного характеру в закладі та відсутності прямої заборони батьків, інших законних представників дитини на зйомку та розміщення матеріалів (частина 1 та 3 статті 307 Цивільного кодексу України)**
- **здійснення зйомки та розміщення матеріалів у інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (частина 2 статті 32 Конституції України);**
- якщо відзняті матеріали не дають можливості ідентифікувати особу дитини (Рішення Європейського суду з прав людини у справі *Kahn vs. Germany* від 17 березня 2016 р.).

Висновки

- **Відсутні фільтри, антивірусні програми та інші заходи, що забезпечують безпечний доступ до мережі Інтернет**
- Педагоги **отримують достатньо інформації/навчання** щодо питань безпеки дітей в Інтернеті
- Бази персональних даних учасників освітнього процесу **захищені**
- Під час проведення навчальних занять та бесід з учнями в позаурочний час **розглядаються питання безпечного користування Інтернетом**

Критерій 1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників

Напрацювання підходів до адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу закладу важливо базувати на принципах:

- наступності ланок освіти;
- залучення усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, педагогічних працівників) до адаптаційних заходів.

Хто потребує адаптації до освітнього процесу:

- учні: 1-х, 5-х, 10 класів, новоприбулі учні будь-яких класів, учні з особливими освітніми потребами, учні інших етнічних груп населення, соціально вразливих груп тощо;
- учні з інших населених пунктів, довіз яких здійснюється до опорного закладу освіти;
- педагоги: при влаштуванні на роботу, під час змін у освітній політиці (прийняття нового законодавства, освітніх стандартів тощо) чи у закладі освіти (наприклад, при зміні профілю навчання)

Що необхідно враховувати при налагодженні системи адаптаційних заходів:

- адаптація не є одномоментною дією, вона складається із системи заходів (діагностика практичним психологом, співпраця педагогів між собою та з батьками, налагодження доброзичливої атмосфери підтримки у школі/конкретному класі, колективі);
- **відповідальність за організацію та управління системою адаптаційних заходів має бути в посадових обов'язках одного із заступників керівника закладу.**

Анкета для батьків

1. З яким настроєм ваша дитина, як правило, йде на навчання?

- **43 учасники** - здебільшого охоче
- **26** - піднесеному, з радістю
- **14** - не проявляє особливих емоцій
- **7** - здебільшого неохоче
- **3** - складно сказати

3. У Вашої дитини виникали проблеми з адаптацією у закладі освіти?

69 учасників – ні, ніколи

16 – іноді

3 – так

1 – переважно так

Висновки

- у закладі напрацьовані спільно психологом, педагогами, класними керівниками підходи (методики) для адаптації та інтеграції дітей в освітній процес закладу
- методики та підходи до адаптації учнів застосовуються на практиці
- заклад забезпечує умови для реалізації принципу наступності в навчанні (співпраця педагогів, розгляд питань наступності на педрадах, залучення практичного психолога)
- вивчається думка батьків щодо умов адаптації та інтеграції дітей у закладі
- вивчається думка дітей (наскільки безпечно і комфортно вони почувають себе у закладі)
- **На жаль, у закладі НЕ напрацьовані підходи до адаптації новоприбулих педагогів**

**Вимога 1.2. Створення
освітнього середовища, вільного
від будь-яких форм насильства
та дискримінації**

Критерій 1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі

Комплекс заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу складає **антибулінгову політику закладу**. Політика запобігання булінгу у закладі освіти має бути комплексною і охоплювати усіх учасників освітнього процесу. Кожен працівник закладу має знати про антибулінгову політику та неухильно дотримуватись правил та процедур нею встановлених.

1. Вивчення ситуації

Анкета для батьків

14. Якщо Ви звертались з приводу випадків булінгу, якою була реакція закладу:

- **69** - я не звертався/не зверталася
- **10** - проблема вирішувалась конструктивно і подібних випадків більше не траплялося
- **7** - проблема вирішувалась конструктивно
- **4** - не було такої ситуації
- **3** - звернення не розглянуте
- **1** - реакція на звернення була формальною

Анкета для батьків

15. Чи ознайомлені Ви з правилами поведінки здобувачів освіти, які прийняті у закладі та дотримуєтеся їх?

- **79** - ознайомлений/ознайомлена і приймаю
- **11** - нічого не знаю про правила поведінки
- **3** - мене не влаштовують правила поведінки через порушення прав дітей
- **1** - ознайомлений/ознайомлена, але не приймаю

Анкета для учнів

12. У закладі освіти розроблені правила поведінки для учнів? Чи ознайомлені Ви з ними та дотримуєтеся їх?

- **21** - так, правила розроблені, оприлюднені, я їх дотримуюся
- **2** – правила не оприлюднені, але я дотримуюся загальних правил культури поведінки
- **2** – так, правила розроблені, оприлюднені, але я їх **НЕ** дотримуюся
- **1** – мені нічого про це не відомо

Анкета для батьків

17. Чи порушуються Ваші права учасника освітнього процесу?

- **54** - практично не порушуються
- **8** - інколи порушуються, але вирішуються
- **4** - інколи порушуються і не вирішуються
- **1** - систематично порушуються

Анкета для учнів

13. Чи дотримуються ваші права у навчальному закладі, де здобуваєте освіту?

- **16** – так
- **8** – переважно так
- **2** – переважно ні

14. Якщо Ваші права у закладі освіти порушуються, то які саме і в чому це проявляється?

Усі відповіді: «НЕ ПОРУШУЮТЬСЯ»

Анкета для батьків

18.Адміністрація Дрогобицького ліцею враховує думку батьків під час прийняття важливих управлінських рішень?

- **50** - частково враховує
- **27** - так, завжди
- **9** - переважно НЕ враховує
- **8** - НЕ враховує

Анкета для батьків

19. Чи вчасно розглядалися Ваші звернення до керівництва та вживалися відповідні заходи реагування на них?

- **45** - я не звертався/не зверталася до керівництва зі зверненням
- **27** - так, звернення розглядалися вчасно, заходами реагування цілком задоволений/задоволена
- **16** - так, звернення розглядалися вчасно, заходами реагування переважно задоволений/задоволена
- **4** - так, звернення розглядалися вчасно, заходами реагування НЕ задоволений/ НЕ задоволена
- **2** - ні, звернення НЕ розглядалися вчасно, заходи реагування НЕ вживалися

Анкета для учнів

8. Чи отримуєте інформацію про те, що таке булінг, інші форми насильства від практичного психолога навчального закладу? Наскільки вона є вичерпною?

- Так
- Ні
- Так
- Так, ми отримуємо.
- Так. на 0%
- Так , звичайно
- Так, я все розумію
- Я не знаю
- Так отримуєм він класного керівника та практичного психолога
- Так ми отримуємо інформацію про булінг
- Отримую інформацію
- Часто буває
- Отримую (2)

Анкета для учнів

9. Чи стикалися ви у закладі освіти з проявами булінгу (цькування)- (систематичні дії (або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві)?

- **17** – не відчуваю, мені комфортно у школі і в класі
- **6** – щодо мене були поодинокі випадки агресії або кепкування
- **3** – досить часто відчуваю агресію і кепкування щодо себе, мені психологічно некомфортно

Анкета для учнів

10. Якщо ви потерпали від булінгу (цькування) у школі, то від кого? (можливо обрати кілька варіантів відповідей):

- **11** – однокласників свого класу та однолітків з інших класів
- **5** – НЕ потерпав/НЕ потерпала
- **4** – вчителів
- **4** – класного керівника
- **1** – батьків інших учнів
- **1** – обзиваються матюками

Анкета для учнів

11. Якщо ви потерпали від випадків булінгу (цькування), чи стали його свідком, то до кого звертались за допомогою у закладі освіти? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- **15** – до класного керівника
- **7** – ні до кого не звертався/не зверталася
- **3** – до директора навчального закладу
- **3** - такого не було
- **2** – до практичного психолога
- **1** – до вчителя
- **1** – до батьків

Анкета для учнів

16. Наскільки погоджуєтеся з наступними твердженнями?

• Учителі мене підтримують	16	9	1
• Учителі вірять у мене і мої успіхи	15	6	5
• Учителі мене поважають	15	6	5
• На моє прохання вчителі мені допомагають	15	11	0
• Так			
• Переважно так			
• Переважно ні			

Анкета для вчителів

21. Яка Ваша роль у запобіганні проявам дискримінації в закладі освіти?

- Бесіди
- У нас її немає
- Проводжу бесіди, консультації, приклади щодо запобігання провів дискримінації
- індивідуальні бесіди
- Проводжу превентивні бесіди
- У випадку виявлення ситуацій пов'язаних з дискримінацією намагаюсь оперативно вирішувати конфліктні ситуації (розмови, бесіди тощо).
- Взаємодопомога
- Інформую класного керівника, якщо помічаю такі прояви в класі.
- Висловлюю свою позицію.
- Проведення виховних бесід з використанням наочних прикладів на тему ставлення дітей один до одного
- Унеможливлію дискримінацію
- Дотримання вимог
- Всі учні рівні в правах і обов'язках, ніхто не має права порушувати кордони іншого.
- Сама не займаюся дискримінацією і присікаю будь-які його прояви
- Проводжу виховні бесіди
- Присікаю будь-які прояви дискримінації.
- в нас нема проявів дискримінації

Анкета для вчителів

22.У закладі освіти реагують на Ваші звернення про випадки булінгу?

- **13** – так, завжди
- **6** – таких випадків не було
- **4** - переважно так
- **1** – переважно ні

2. Створення робочої групи

Для формування антибулінгової політики у закладі створюється робоча група у складі представників керівництва закладу, педагогічного колективу, батьківської громадськості, практичного психолога (соціального педагога), представника учнівського самоврядування.

Робоча група у складі:

Н. Мойшевич

С. Марків

О. Петренко

О. Чава

3. Розроблення Плану заходів для запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля

4. Ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з антибуліговою політикою та її складовою – Планом заходів із протидії булінгу (цькуванню)

5. Схвалення документу рішенням педагогічної ради, затвердження керівником закладу та оприлюднення.

Критерій 1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини

Розуміння учасниками освітнього процесу того, що від них очікується, дає відчуття впевненості та, як правило, позитивно впливає на дисципліну й атмосферу у закладі. До вироблення правил поведінки важливо залучати всіх учасників освітнього процесу, дотримуючись принципу взаємоповаги та мотивації позитивної поведінки.

Критерій 1.2.3. Керівник та заступники керівника (далі – керівництво) закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви

Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу: повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування) (частина 2 статті 54 Закону України «Про освіту»).

Висновки

У закладі сформована антибулінгова політика, з якою ознайомлені всі учасники освітнього процесу.

План запобігання булінгу (цькуванню) оприлюднено і виконуються заплановані заходи. Вони охоплюють усі аспекти життя закладу.

Педагоги, керівництво знають, як діяти у випадку виявлення булінгу (цькування).

Залучались представники територіального органу (підрозділу)

Національної поліції до розроблення Плану заходів, інформаційно-просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу.

Проводяться інформаційні заходи для батьків щодо пропусків занять, профілактики насильства у дитячому колективі, кібербулінгу тощо.

**Вимога 1.3. Формування інклюзивного,
розвивального та мотивуючого до
навчання освітнього простору**

Критерій 1.3.1. Приміщення та територія закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування.

Заклад освіти має забезпечувати максимально зручне для всіх учасників освітнього процесу середовище, яке відповідає основним принципам інклюзивної освіти, рівності та поваги до прав людини. Як можна реалізувати ці принципи в облаштуванні конкретного закладу.

Висновки

- У закладі розроблені правила поведінки для всіх учасників освітнього процесу.
- Учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами поведінки.
- Правила поведінки у закладі освіти є дієвими і функціональними.
- Заклад проводить моніторинг того, як змінюється динаміка порушень правил поведінки учнями.

Критерій 1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Групи учнів, яких, зазвичай, відносять до дітей з особливими освітніми потребами:

- з особливостями психофізичного розвитку;
- які випереджають однолітків в опануванні навчальних програм;
- які потребують соціальної адаптації.

Критерій 1.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

Неможливо організувати освітній процес для дітей з особливими освітніми потребами, не співпрацюючи з батьками. Насамперед важливо залучати батьків до прийняття всіх рішень стосовно навчання їхніх дітей. Ще до приходу дитини до закладу освіти в багатьох родин можуть бути налагоджені контакти з відповідними фахівцями та службами, вони можуть володіти інформацією, корисною як для працівників закладу освіти, так і для інших батьків. Доцільно використовувати ці зв'язки, аби сім'я, школа та фахівці працювали спільно.

Висновки

Комунікація з батьками дітей з ООП є регулярною.
У закладі освіти створена команда психолого-педагогічного супроводу та розроблений план її роботи.
Робота команди психолого-педагогічного супроводу є ефективною.